

NACIONALNI PROGRAM 59. FESTIVALA IGRANOG FILMA U PULI: "CVJETNI TRG" KRSTE PAPIĆA, "PISMO ČAĆI" DAMIRA ČUČIĆA, "NOĆNI BRODOVI" IGORA MIRKOVIĆA

Ćaćomanija u godini "Ljubavi"

Matišić je stvorio scenarij koji se izdigao iznad dnevnopolitičkog i medijskog žutog crnila, ne štedeći nikoga i ne opravdavajući nikoga, a Papić je preciznim redateljskim skalpelom rezao i secirao bolesnicu (državu), istim onim metrom i skalpelom kojim je to činio u "Lisicama" i "Hamletu u selu Mrduša Donja"

PIŠE **Mate ČURIĆ**

Lani je ovogodišnji član žirija Dalibor Matanić prikazao film "Ćaća", i kao da je time u hrvatskom filmu krenula ćaćomanija. Evo, u tri od četiri filma o kojima danas pišem problem je ćaća, odnosno odnos oca i sina, i logična refleksija koja se potom prelijeva na sveukupno stanje duha druš-

tva i šire zajednice. Da nije riječ samo o dosjetki i povodenoj za Matanićem pokazuju vrlo zrele i jako dobra ostvarenja, usprkos tome što su na ekranu uglavnom dva lika, ali sve pršti od izvrsne glume. Od "Pisma ćaći" debitanta Damira Čučića, koji ćemo pamtit po neposrednoj glumi Milivoja Beadera i Mate Gulina, ali i po montaži kao sredstvu koje daje

Matija Prskalo (Luca), Mladen Vulić (Mucko) i Dražen Kühn (Filip) u "Cvjetnom trgu"

ritam filmu, preko "Cvjetnog trga" Krste Papića, koji je u Areni debitirao još 1965., a sada je ponovno sa scenaristom i glazbenim guruom Matom Matišićem zaokružio hrvatsku filmsku trilogiju o stanju duha nacije, pa do "Parade" Srdana Dragojevića, gdje se sindrom oca prenosi na sina, od lošega prema boljemu, dok u "Noćnim brodovima" Igora Mirkovića majka bez oca uzaludno čeka poziv izgubljenog sina.

Odakle početi u ovom sindromu otaca i sinova, kada jedan počinje nalikovati na drugoga koliko se god trudio biti drugačiji? Arena je lice i nalik je naše domaće stvarnosti. Od Papića i njegove slike Hrvatske, koju smo pratili u seciranju od "Života sa stricem" krajem 80-tih, potom u "Priči iz Hrvatske" iz 90-tih i konačno zaokružene i osobnim sudjelovanjem obitelji u "Cvjetnom trgu", mjestu koje je postalo paradigma jednog kaosa i nereda u novom vremenu, dobili smo ono što smo očekivali. Naime, ne slučajno u filmu igraju i njegove blizankinje i supruga, čime je želio pokazati svoju očinsku brigu, ali i suodgovornost za ono što se oko njega dešava, a čemu je posvetio dobar dio svog života i rada. Matišić je stvorio scenarij koji se izdigao iznad dnevnopolitičkog i medijskog žutog crnila, ne štedeći nikoga i ne opravdavajući nikoga, a Papić je preciznim redateljskim skalpelom rezao i secirao bolesnicu (državu), istim onim metrom i skalpelom kojim je to činio u "Lisicama" i "Hamletu u selu Mrduša Donja", kada je na stolu bila neka druga bolesnica. Hrvatska, koja se u tom filmu tek nazire (gastarbajter i udbaša), otad se jako promijenila - ne samo da su bivši (vječiti) policajci postali budućni ministri, već je od profaniranog socijalizma nastao divlji kapitalizam, u čemu se najbolje snalaze oni kojima su ruke uvijek bile jedina smetnja da bi pošteno radili. Oličjenje poštenog rada je

glumac u kazalištu lutaka Filip Kapec (Dražen Kühn), koji zbog nesmotrenosti sina upada u ulogu svećenika koji će ispovijedati Macka da bi njegovom bratu inspektor (Dragan Despot) pribavio dokaze da ga strpa u zatvor - jer mu je brusio ženu. Papić se ovom ulogom Kühnu na neki način odužio za onaj "propust" u Brešanovom "Maršalu", kada je on bio predsjednik žirija, a nagrada je otišla Iliji Iveziću, ne Kühnu. Ovaj će ga se put teško moći zaobići.

Papić je pokazao kako ne biti ravnodušan, ali i licemjer koji samo upire prstom dok traje sudenje za ubojstvo na Cvjetnom trgu; on je isti taj trg aktualizirao i u ostalim "afermama" i događanjima naroda. Takoder, malo je onih poput Filipa, koji će založiti život obitelji da istjeraju na čistinu zvjerku. Zanimljivo je da upravo tim prvim istovjetnim kadrom upaljene kamere u koju nam se glavni lik ispovijeda počinju i Papićev i Čučićev film. U prvom Filip snima svoju oporuku, a u "Pismu ćaći" Beader šalje DVD-pismo ocu, za kojeg ga vezuju samo loše uspomene, dok nagla smrt ne prekine tu frustraciju, poslije koje ne ostaje više ništa do one papine (Popadićeve, Dragojevićeve i Runjićeve) "Oprosti mi pape"... jer moj život sada na tvoj život slič.

I Čučić i Papić krenuli su od ideje dokumentarnog da bi na kraju s velikim uspjehom dogurali do igrane, životne forme, s tim da je Čučić svoju konzervativnost i intimnost između četiri zida osuvremenio i umontirao u Skype doba još veće otuđenosti, a Papić obiteljsku intimu prenio u širi društveni i javni kontekst tražeći onu najslabiju kariku ljudskih mana i gluposti koje su spremne sve uništiti. Koliko je u toj svojoj namjeri i posvećenosti Papić briljantan, a Matišić savršen potvrđuje upravo poruka da nitko nema pravo biti ravnodušan kada podiže lihvarske kredite za obiteljski dom u čijim je temeljima duboko zabetoniran čovjek.

O "Noćnim brodovima" Igora Mirkovića već je sve napisano, prije Pule ih je vidjelo oko 50 tisuća gledatelja, a povratak na film i u Arenu glumice Ane Karić nakon četiri desetljeća te gluma Radka Polića zaslužuju najdublji naklon. Tema se poklopila s Hanekeovom "Ljubavi" pa su Mirkovićeve "Brodovi" stanica prije konačnog cilja. Ova korespondencija će sigurno pripomoći filmu da se još više vine u zaslužene dosege, a Mirković se pokazao kao odlikaš koji je uz Grliča filigranski naučio posao te sada može u veće izazove i ne mora se više držati sigurne kratke forme. Hoće li to biti film ceste ili sličice iz obiteljskog života, čemu bih mu dao prednost, svejedno je, jer vozi bez greške. Pogotovo kada ga prati zlatna glazba Tamare Obrovac.